

บทคัดย่อ

จากระดับราคาน้ำมันที่ปรับขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ส่งผลให้ประเทศในกลุ่ม GCC (บาห์เรน คูเวต โอมาน กาตาร์ ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) มีรายได้จากการส่งออกน้ำมันมหาศาล มีการเกินดุลการค้าและการคลังขนาดใหญ่ แม้จะมีการจัดสรรเงินส่วนหนึ่งไปชำระหนี้แล้วก็ตาม เพื่อป้องกันสถานะเงินเฟ้อภายในประเทศ และเพื่อการกระจายไปยังภาคเศรษฐกิจที่ไม่เกี่ยวกับน้ำมัน กลุ่มประเทศ GCC จึงต้องหาทางระบายเงินปีโตรดอลลาร์มหาศาลนี้ออกจากภูมิภาค โดยปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชียมากขึ้นเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงและให้ผลตอบแทนจากการลงทุนสูงด้วยความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ รายงานวิจัยฉบับนี้ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่ม GCC โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศใน GCC กับภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก การลงทุนโดยตรงระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศ GCC มีมูลค่าน้อยมากเมื่อพิจารณาจากข้อมูลอย่างเป็นทางการของธนาคารแห่งประเทศไทย แต่หากใช้ตัวเลขที่ไม่เป็นทางการที่ได้จากการประเมินข้อมูลจุลภาคในแหล่งต่างๆ จะพบว่า เม็ดเงินที่ไหลเข้ามาในประเทศไทยจากตะวันออกกลางไม่ได้น้อยอย่างที่ปรากฏในตัวเลขที่เป็นทางการ อย่างไรก็ตาม เงินทุนส่วนใหญ่กลับกระจุกตัวอยู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งทางเศรษฐศาสตร์มองว่าเป็นการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลิตภาพต่ำโดยเปรียบเทียบกับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมหรือสาธารณูปโภค ส่วนที่สองของงานวิจัยวิเคราะห์นโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากกลุ่มประเทศ GCC มายังประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์และไทยโดยเปรียบเทียบ พบว่ามาเลเซียเป็นประเทศที่ได้รับการลงทุนทางตรงจากกลุ่มประเทศ GCC มากที่สุด เนื่องจากมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับกลุ่มประเทศ GCC มาเป็นเวลานาน รองลงมาคือ สิงคโปร์ที่มีปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจดีที่สุดในกลุ่ม และมีการดำเนินนโยบายในเชิงรุก อันดับต่อมากคือประเทศไทย และอินโดนีเซีย โดยความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศ GCC ส่วนมากในช่วงแรกเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนที่กระจัดกระจาย ขาดความต่อเนื่องและขาดทิศทางที่ชัดเจน ขณะที่ความร่วมมือระหว่างภาครัฐเพิ่งเริ่มเกิดขึ้นหลังการริเริ่มโครงการเมกะโปรเจกต์ ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลยังคงไม่มีการดำเนินนโยบายที่ชัดเจนมากนัก ส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากกลุ่มประเทศ GCC ยังมีไม่มากเท่าที่ควร หากประเทศไทยต้องการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากกลุ่มประเทศ GCC จำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางในการประสานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและนโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากประเทศในกลุ่ม GCC ในเชิงรุกให้มากขึ้นและต่อเนื่อง

Abstract

Since 2002, high oil prices leads to the boom in oil revenue in the GCC countries (Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar, Saudi Arabia and United Arab Emirates.) Even though one-third of total revenue has been designated for debt reduction; there is still considerable improvement in the fiscal and external current account positions that resulted in buoyant liquidity in the region. However, the injection of oil income into the domestic financing system has been reduced by the acquisition of foreign assets that facilitates the diversification from hydrocarbon industries as well as preventing hyperinflation. The outward investments are expanded to various sectors and regions worldwide. Recently, one of the regions that attract more FDI from the GCC is Asia which yields high returns with relatively low risk. This paper studies economic development of the GCC countries especially the flows of FDI between the GCC and other countries/ regions. FDI between the GCC and Thailand is inconsiderable according to the data available by the Bank of Thailand. However, an unofficial data evaluated from various micro data indicated that the inflows of FDI from the GCC countries to Thailand are not that trivial as shown officially. Nonetheless, most of FDI, is concentrated in residential sector, which in economics views, is the investment that yields relatively low productivity compared with the investment in other sectors such as industry or infrastructure. The second part of the paper then analyzes the policies that encourage FDI from the GCC to some countries in ASEAN. Malaysia is the largest recipient of FDI from the GCC due to the long-term close relationship. The second largest recipient is Singapore which has the most-ready infrastructure among other ASEAN countries along with aggressive policies to encourage FDI. Indonesia and Thailand follow these two. The initial business relationship between Thailand and the GCC countries was private to private level that caused aimless and discontinuous in aggregate investment. The cooperation between government to government took place when the mega projects were established. At present, the government still lacks clear policies toward FDI from the GCC, thus much more continuous active policies are greatly called for.